

<p align="center">« Каралды »</p> <p>методик берләшмә утырышында <u>Методик берләшмә житәкчесе</u> /Мазитова Л.К./ Протокол № 1 « 27 » август 2018 ел</p>	<p align="center">«Килешенде »</p> <p>Укыту эшләре буенча директор урынбасары /Григорьева Г.Д./ « 28 » август 2018 ел</p>	<p align="center">« Раслыым»</p> <p>Мәктәп директоры /Граф А.А./ Приказ № 253 « 29 » август 2018ел</p>
---	--	--

**“29” август 2018 нче ел
№1 беркетмә белән педагогик
киңәшмә утырышында кабул ителде.**

Укытуның көтелгән нәтижэләре

Шәхескә кагылышлы нәтижэләр:

- шәхеснең әхлакый-рухи сыйфатларын камилләштерү;
- милли горурлык, гражданлык хисләре формалаштыру;
- әхлак нормаларын, жәмгыятьтә яшәү кагыйдәләрен үзләштерү;
- күршенә ярдәм итүдә танып-белү инициативасы күрсәтү;
- үз алдыңа максат кую, аңа ирешү юлларын эзләү;
- уңышларыңа яки уңышсызлыкларыңа, аларның сәбәпләренә дәрәс бәя бирү;
- индивидуаль эшчәнлек стилин формалаштыру;
- төрле мәгълүмат чараларын (сүзлекләр, Интернет ресурслар һ.б.) танып-белү һәм аралашу вакытында куллану;
- актив, мөстәкыйль, ижади фикер йөртүче, фәнни-тикшеренү эшчәнлеген башкара алырлык шәхес буларак формалашуны дәвам итү;
- үзгә алган беләм күнекмәләрен тормышның төрле шартларында куллана белергә өйрәнү.

Метапредмет нәтижеләр

Танып-белү гамәлләре:

- танып-белү юнәлешендәге максатларны билгеләү;
- укучының үз эшчәнлеген мөстәкыйль рәвештә оештыра
- белүе, бәяләве, үзенең кызыксынучанлык өлкәсен билгеләве;
- мөстәкыйль рәвештә теманы, куелган проблеманы аңа белү, фикер йөртү;
- уку мәсьәләсе тирәсендә логик фикерләү;
- фикерләүдә логик чылбыр төзү;
- тема тирәсендәге төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру;
- төрле мәгълүмат чаралары белән эшли, кирәкле мәгълүматны таба, анализлый һәм үз эшчәнлегендә куллана белү;
- фонетик анализ ясау күнекмәләре булдыру;
- сүз ясалыш ысулларыннан файдаланып сүзләр ясый белү, сөйләм эшчәнлегендә алардан дәрәс һәм урынлы файдалана белү;
- телне әдәбият, рәсем һәм музыка сәнгате белән бәйләп, сүз сәнгатеңең кыйммәтен күрсәтү, матурлыкны танырга өйрәтү;
- тел берәмлекләренең әдәби әсәр тудырудагы ролен билгеләү;
- татарчадан русчага, русчадан татарчага тәржемә итү юлы аша фразеологик берәмлекләреңнең эчтәлегендәге фәлсәфәне үзләштерү.

Коммуникатив УУГ

- тыңлый белү;
- диалог төзүдә һәм коллектив фикер алышуда катнашу;
- сыйныфташлары һәм укытучы белән уку эшчәнлеген оештыруда хезмәттәшлек итү;
- төрле фикерләргә ышанч алып эш итү;
- үз фикерен дәлил белү, тормыштан мисаллар китерү;
- төрле җавапларны тыңлау, чагыштыру, нәтижә ясау;
- үз фикерен тулы һәм төгәл итеп әйтә белү;

- күмәк эш вакытында уртақ фикергә килү;
- мәгълүмат туплауда үзара хезмәттәшлек итүдә инициативасы күрсәтү;
- укылган текстлар буенча сораулар бирә алу;
- бирелгән текстларның дәвамын үзлектән сөйләп карау, фикер әйтү автор фикере белән чагыштыру;
- үз эшен контрольдә тоту, сыйныфташларына ярдәм итү;
- коммуникатив күнекмәләрнең кеше тормышындагы ролен билгеләү;
- үз фикерләрен телдән һәм язмача җиткерә белү;
- башкаларны тыңлый, киңәш бирә белү;
- сыйныфташлары каршында төрле темаларга, башкарылган проектлар буенча чыгыш ясау;
- иптәшенең гамәлләрен бәяләү, күрше белән хезмәттәшлек итү.

Регулятив УУГ:

- дәреснең проблемасын (тема) һәм максатларын мөстәкыйль формалаштыру;
- проблеманы аңлап гипотеза чыгару, үз фикереңне дәлилләр китереп раслый белү, телдән (диалогик, монологик) һәм язма сөйләмдә сәбәп-нәтиҗә бәйләнеше аерып алу, нәтиҗәләрне формалаштыру;
- максатка ирешү юлларын билгеләү;
- үз эшчәнлегеңнең нәтиҗәле булуына ирешү, үз эшчәнлегеңне контрольгә алу;
- укытучы белән бергәләп, үз эшен, иптәшләрнең җавапларын бәяләү;
- кагыйдә, күрсәтмәләрне истә тоту һәм аларга ияреп гамәлләр кылу;
- эшлängән эшкә бәя бирү, сыйфатын һәм дәрәҗәсен билгеләү.

Предмет нәтиҗәләр:

- фонетик, сүз төзелеше һәм лексик берәмлекләр белән эш итүне ныгыту;
- исем, орфоэпик һәм орфографик кагыйдәне үзләштерү, гамәли куллана белү;
- сүзнең лексик мәгънәсен билгели һәм сөйләмдә урынлы куллана белү;
- тел материалы белән логик фикерләүне сорый торган эш төрләрен башкару;
- телнең сүзлек составын куллану өлкәсе, активлыгыннан чыгып урынлы файдалану;
- сүзләрнең төзелешен һәм ясалышын тикшерү;
- бирелгән темаларга, тормыштан алган фикер-карашларга, хис-кичерешләргә ни-гезләнеп, кечкенә хикәяләр язу;
- укучыларны ижади эшчәнлеккә тарту, проект эшләре белән кызыксындыру.

Программа материалының эчтәлеге.

I сыйныф (68 сәг)

1.Өзерлек чоры (4 сәг)

а) Безнең мәктәп (1 сәгать).

Исэнлэшү, танышу, сабуулашу. Мәктәп, сыйныф укучылары һәм укытучы турында сөйләшү. Саннарны актив кулланылышка кертү. Нишли?соравына җавап биреп, предметның (затның) эше турында хәбәр бирү. Нинди? соравына җавап биреп, әйбернең билгесен белдерү. Кайда? кая? сорауларына җавап биреп, эшнең үтәлү урыны турында хәбәр итү.

Лексика. Малай, кыз, исемем, утырыгыз, мин, син, ул, минем, синең, аның, миңа, сиңа, аңа; исәнмесез, исәнме, сәлам, сау булыгыз, рәхмәт; мәктәп, сыйныф, укытучы, китапханәче, акбур, такта, каләм, дәфтәр, китап, сыйныф җитәкчесе, кыңгырау, тәнәфес, ашханә; кечкенә, зур; бер, ике, өч, дүрт, биш.

б). Язу элементлары(1 сәг)

Язу юллары,язу элементлары белән таныштыру.Язу элементлары,таякчыклар,дулкынлы сызыклар,ярымтүгәрәкләр,предмет рәсемнәрен ясый белү. Ыргаклы авыш сызыклар сызу.Астан өскә элмәкле сызыклар сызу

в) Хәреф элементлары (2 сәгать).

Хәреф элементларын язу.Язу юлларын билгеләү.юл һәм баш хәреф элементларын язу.Юл һәм баш хәрефләрне коллеграфик дәрәҗә язу

2.Әлифба чоры (64 сәг)

Авазлар һәм хәрефләр (58 сәг.)

Аваз һәм хәреф. Сузык һәм тартык авазлар. Калын һәм нечкә сузыклар һәм аларның хәрефләре. Э, о, ө, е, ю, я хәрефләрен сүздә дәрәҗә язу кагыйдәләре. Ижеклар. Сүзләргә ижекларга бүлү. Сүзләргә юлдан юлга күчерү.

Тартык аваз хәрефләре. Й, в, т, г, м, н, ң хәрефләрен сүздә дәрәҗә язу кагыйдәләре.

Алфавит. Алфавитны белүнең әһәмияте.

Сүз (2сәг.)

Предмет, билгә, хәрәкәт һәм сүз. Авазлар һәм сүз.

Морфология (2сәг.)

Кем? нәрсә? сорауларына җавап булган сүзләр.

Нишли? нишләде? сорауларына җавап булган сүзләр.

Нинди?кайсы? сорауларына җавап булган сүзләр.

Синтаксис (2 сәг.)

Жөмлә. Жөмлә нәрсәне белдерә. Жөмлә нәрсәләрдән тора. Жөмләдә сүзләр бәйләнеше. Сөйләм төзү.

II сыйныф (70 сәгать)

Кабатлау (5 сәг.)

Сүзләргә ижекләргә бүлү һәм юлдан юлга күчү. Аерым сүзләр һәм сүзтәзмәләргә, жөмлөләргә дәрәҗә бирү. Кем? нәрсә? нинди? кайсы? нишли? сорауларына җавап бирү торган сүзләргә табып әйтү, алар белән жөмлөләр төзү. Баш хәрефтән языла торган сүзләргә кабатлау.

Авазлар һәм хәрефләр (17 сәг.)

Татар теленең алфавиты һәм аны өйрәнү. Сүзләргә алфавит тәртибендә язучы. Тартык һәм сузык авазлар. Яңгырау һәм саңгырау тартыклар. Я, ю, е хәрефләре, алар керткән сүзләргә дәрәҗә бирү. Татар теленең үзгәртеп кору тартыклары [ж], [ь], [ң] авазлары керткән сүзләргә дәрәҗә бирү. Ц, щ хәрефләре керткән сүзләргә дәрәҗә бирү. Ъ һәм ы хәрефләре керткән сүзләргә дәрәҗә бирү. Сүзлек диктантлары язучы.

Сүз (11сәг.)

Ижек. Сүзләргә ижекләргә бүлү. Татар телендә сүз басымы. Кабатлау. Диктант язучы.

Морфология (19сәг.)

Исем, аның мәгънәсе, сораулары. Берлек һәм күплек сан формалары, күплек сан кушымчаларының дәрәҗә бирү.

Фигуль, аның мәгънәсе, сораулары. Фигульләрнең заман формалары турында төшенчә бирү.

Сыйфатның мәгънәсе, сораулары. Сыйфатның төс, тәм, форма, күләм, холык һәм башка билгеләргә белдерү. Сыйфатларны шуңа карап төркемнәү. Сыйфатның жөмләдә исемгә бәйләнгән килү. Сөйләмдәге әһәмияте, антоним сыйфатларны сөйләмдә куллану. Кабатлау. Диктант язучы.

Синтаксис (10сәг.)

Жөмлә. Жөмләнең баш кисәкләре. Ия һәм хәбәр.

Кабатлау(8 сәг)

Укытучының сорауларын аңлап, аларга гади жөмлөләр белән җавап бирү. Бирелгән тема буенча 4-6 жөмлә төзеп әйтү, бирелгән диалогны (монологны) дәвам итү. Диктантлар язучы. Аерым рәсемнәргә сурәтләп биргәндә, исем, сыйфат, фигульләрне дәрәҗә куллану.

III сыйныф (70 сәгать)

Кабатлау (5 сәг.)

Авазлар һәм хәрефләр. Сузык һәм тартык авазлар.

Ъ һәм ь билгеләре. Жөмләнең баш кисәкләре. Исем, сыйфат, фигыльләрне кабатлау. Сүзләргә фонетик анализ ясау.

Сүз (10 сәг.)

Сүзләрнең туры һәм күчерелмә мәгънәләре. Бер мәгънәле һәм күп мәгънәле сүзләр. Синоним, антоним, омоним сүзләр. Аларны тексттан табу, сөйләмдә дәрәс һәм урынлы куллана белү. Сүзлекләр турында мәгълүмат бирү һәм алар белән эшләргә өйрәтү. Сүзлек диктанта язу.

Сүз төзелеше һәм ясалышы (10 сәг.)

Тамыр һәм кушымча. Тамырдаш сүзләр. Кушымчалар һәм аларның төрләре. Тамыр, ясалма, парлы, кушма сүзләр. Кабатлау. Диктант язу.

Морфология (27 сәг.)

Исем турында өйрәнгәннәрне искә төшерү. Уртаклык һәм ялгызлык исемнәр. Исемнәрнең килеш белән төрләнүе. Берлек һәм күплек сандагы исемнәрнең килеш белән төрләнеше. Кабатлау (тест). Диктант язу.

Алмашлыklar. Зат алмашлыklары. Сорау алмашлыklары. Алмашлыklарның килеш белән төрләнеше.

Фигыль. Фигыльләрне сөйләмдә дәрәс куллану. Фигыльләрнең заман һәм зат- сан белән төрләнүе. Аларның барлык һәм юклык формалары.

Кабатлау (тест).

Сыйфат. Сыйфатлар турында белгәннәрне искә төшерү. Синоним, антоним сыйфатлар. Сыйфатларның исемне ачыклап килүе. Аларның жөмләдәге роле.

Сан. Аның мәгънәсе, сораулары. Аларны сөйләмдә дәрәс куллану. Татар телендә сан белән саналмышның бәйләнеш үзенчәлекләре.

Синтаксис (11 сәг.)

Өйрәнелгән сүз төркемнәрен кулланып, сүзтезмә һәм жөмләләр төзү, аларны сөйләмдә дәрәс куллану. Жөмләнең коммуникатив төрләре: хикәя, сорау, өндәү, раслау, инкаръ жөмләләр. Түгел кисәкчәсен, юк хәбәрлек сүzlәрен куллану.

Жөмләнең баш кисәкләрен билгели белү.

Аергыч турында мәгълүмат бирү. Аларны сөйләмдә дәрәс куллану. Русча жөмләләрне татарчага тәржемә итү. Татар телендә жөмләдә сүз тәртибе (ия белән хәбәрнең , аергыч белән аерылмышның урыннары

Кабатлау (8сәг.)

6-8 жөмлөдөн торган диалоглар төзи белү. Укыган яки тыңлаган өзекнең эчтәлеген тулы жөмлөләр белән белдерү. Башлаган диалогны яки монологны дәвам итү. Күчереп язу күнегүләре.

Сүз төркемнәрен кабатлау. Жөмләнең баш кисәкләрен, жөмләнең иярчен кисәкләрен кабатла

1. Үткәннәрне кабатлау (5 сәг.)

I-III нче сыйныфларда авазлар һәм хәрефләр турында үткәннәрне кабатлау: сузык һәм тартык авазлар, ь һәм ъ хәрефләре, сүзлекләрләрүны давам итү, татар һәм рус телләрендә тамыр һәм кушымчаларның үзенчәлекләрен искә төшерү, өйрәнгәннәрне ныгыту. Морфология һәм синтаксис буенча үткәннәрне кабатлау.

5 сәг.

II Морфология (39сәг)

Исем. Яңгырау һәм саңгырау, борын авзларына беткән исемнәрнең килеш белән төрләнеше.

Исемнәрнең тартым белән төрләнеше, берлек һәм күплек сан формалары.

Сыйфатның дәрәжә формалары, аларның дәрес язылышы.

Сан. Предметның төгәл микъдарын, саналу тәртибен белдерә торган саннар. Аларны сөйләмдәге әһәмияте. Татар телендә саналмышның куллану Үзенчәлекләре. Тәртип саннары белән танышу.

Алмашлыклар. Тартым алмашлыклары, зат алмашлыклары, күрсәтү алмашлыклары. Аларның мәгънәләре. Тартым алмашлыкларын сөйләмдә дәрес куллану.

Фигыль. Боерык фигыльләр. Аларның зат- сан белән төрләнеше. Боерык фигыльләрне сөйләмдә тиешле интонация белән әйтү.

Үткән һәм киләчәк заман хикәя фигыльләр. Аларның зат- сан белән төрләнеше.

Бәйлек һәм бәйлек сүзләр. Аларны сөйләмдә дәрес куллану.

Үткәннәрне ныгыту (тест)

III Синтаксис (17 сәг)

Татар һәм рус телләрендә сүзтезмә һәм жөмлә, аларда сүзләрнең урнашу тәртибе.

Жөмләнең баш кисәкләре. Жыйнак һәм жәенке жөмлэләр. Жөмләнең иярчен кисәкләре. Жөмләдә аергычның тәртип саны белән белдерелүе.

Жөмләнең тиндәш кисәкләре, алар янында жыючы һәм каршы куючы теркәгечләр. Алар янында тыныш билгеләре.

Эндәш сүзләр. Алар янында тыныш билгеләрен дәрәс кую.

Кабатлау. Диктантлар язу. Контроль күчереп язу. Карточкалар белән эшләү

IV Кабатлау (9сәг)

Өйрәнелгән сүз төркемнәренә тиешле формаларын кулланып, хикәя төзеп яза белү. Укылган өзек буенча план төзеп, хикәя төзеп яза белү..

Сүз төркемнәрен кабатлау.Жөмләнең баш һәм иярчен кисәкләрен кабатлау.Үткәннәрне гомумиләштереп кабатлау.

I сыйныф туган тел (татар теле) дәресеннән календарь - тематик план.

(Атнага 2 сәгать исәбеннән елга 68 сәгать)

№п/п	Бүлек №	Тема	Дәрес саны	Үткәру вакыты	
				план	факт
1. Әзерлек чору (4 сәг)					
1.	1.1	БСУ “Исәнме,мәктәп” Танышу дәресе	1	3.06	
2.	1.2	Хәреф элементлары, ыргаклы кыска,астан өстән ыргаклы авыш сызыкларязу	1	6.09	
3.	1.3	Язу элементлры ярымтүгәрәкләр, дулкынлы сызыклар,хәреф элементларын язу	1	10.09	
4.	1.4	Хәреф элементлары Астан ,өстән элмәкле сызыклар	1	13.09	

2 нче сыйныфта укучы татар балалары туган тел (татар теле) дәресеннән календарь тематик план.

(70 сәг)

[illegible]

21	2.16	Б,һәм ь хәрефләре	1	21.11	
22	2.17	Тартык һәм сузык аваларга фонетик анализ	1	23.11	
3. Сүз (11 сәг)					
23	3.1	БСҮ “Сүз турында төшенчә”	1		
24	3.2	Тамыр сүзләр турында төшенчә	1	28.11	
25	3.3	Тамыр һәм кушымча	1	30.11	
26	3.4	Сүз ясагыч кушымчалар	1	5.12	
27	3.5	Сүзләрдән жөмлөләр төзү	1	7.12	
28	3.6	Ясалма сүзләр турында төшенчә	1	12.12	

29	3.7	Тамырдаш сүзләр турында төшенчә	1	14.12	
30	3.8	Тамырдаш сүзләр турында төшенчә	1	19.12	
31	3.9	Сүз бүлеген кабатлау	1	21.12	
32	3.10	Сүз бүлеген кабатлауга контроль диктант №2 «Кышкы уеннар»	1	26.12	
33	3.11	Хаталар өстендә эш БСҮ «Кышкы уеннар»	1	16.01	
4. Морфология (19 сәг)					
34	4.1	Сүз төркемнәре. Исем	1	18.01	

35	4.2	Татар һәм рус телендә исемнәргә сорау кую үзенчәлекләре Сүзлек диктантаы	1	23.01	
36	4.3	Берлек һәм күплек сандагы исемнәр	1	25.01	
37	4.4	Ялгызлык исемнәр турында төшенчә	1	30.01	
38	4.5	Уртаклык исемнәр турында төшенчә	1	1.02	
39	4.6	Бсү “Безнең мәктәп”	1	6.02	
40	4.7	Фигыль турында төшенчә	1	8.02	
41	4.8	БСҮ. “Ял көне”, хикәя төзү.	1	13.02	
42	4.9	Берничә предметның эшен белдергән сүзләр	1	15.02	

43	4.10	БСҮ”Минем яраткан әнием”	1	20.02	
44	4.11	Хәзерге заман хикәя фигыль	1	22.02	
45	4.12	Хәзерге заман хикәя фигыль	1	27.02	
46	4.13	Үткән заман хикәя фигыль	1	1.03	
47	4.14	Киләчәк заман хикәя фигыль	1	6.03	
48	4.15	Сыйфат сүз төркеме	1	8.03	
49	4.16	Предметның төрле билгесен белдерүче сыйфатлар	1	13.03	
50	4.17	Сыйфат сүз төркемен өйрәнүне ныгыту	1	15.03	
51	4.18	Сүз төркемнәрен кабатлау	1	20.03	
52	4.19	Сүз төркемнәре буенча контроль диктант №3 “Башкала”	1	22.03	

5.Синтаксис (10сәг)					
53	5.1	Хаталарөстендә эш.Сүзтезмәләрдән жөмләләргә	1	3.04	
54	5.2	Сүзтезмәләрдән жөмләләргә	1	5.04	
55	5.3	БСҮ “Яз килә,яз көлә”	1	10.04	
56	5.4	Сүзләрдән жөмләләргә	1	12.04	
57	5.5	Сүзләрдән жөмләләргә	1	17.04	
58	5.6	Жөмләнең баш кисәкләре	1	19.04	
59	5.7	Жөмләнең баш кисәкләре	1	24.04	

60	5.8	Татар һәм рус телендә ия белән хәбәрнең жөмлэдә урнашу тәртибе	1	26.04	
61	5.9	БСҮ Тәржемә итү күнегүләре	1	3.05	
62	5.10	Жөмләнең баш кисәкләрен кабатлау	1	8.05	
6. Кабатлау (8 сәг)					
6 3	6.1	Сүз төркемнәрен кабатлау	1	10.05	
6 4	6.2	Жөмләнең баш кисәкләрен кабатлау	1	15.05	
6 5	6.3	БСҮ. “Туган шәһәрәм”. Диалог төзү.	1	17.05	
6 6	6.4	Үткәннәрне гомумиләштереп кабатлау	1	22.05	
6 7	6.5	Грамматик биремле күчереп язу	1	24.05	

68	6.6	Еллык арадаш аттестация эше Контроль диктант «Урманда»	1	27.05	
69	6.7	Хаталар өстендә эш.Жөмләнең баш кисәкләрен кабатлау	1	29.05	
70	6.8	Йомгаклау дәресе	1	30.05	

3 нче сыйныф татар төркемнәре өчен туган тел(татар теленнән) календарь тематик план

№п/п	Бүл ек №	Дәрес темасы	Сә г сан ы	Үткәру вакыты	
				План	факт
1 2 НЧЕ СЫЙНЫФТА ҮТКӘННӨРНЕ КАБАТЛАУ(5 сәг)					
1	1.1	БСҮ “Туган телем-иркә гөлем”	1	3.09	
2	1.2	Авазлар һәм хәрефләр.Сузык һәм тартык авазлар	1	8.09	
3	1.3	Сүзләргә фонетик анализ	1	10.09	
4	1.4	Сүз төркемнәрен кабатлау	1	15.09	
5	1.5	Сүз төркемнәрен кабатлау	1	17.09	
2. СҮЗ (10сәг)					
6	2.1	Сүз.Сүзнең туры һәм күчерелмә мәг-се		22.09	
7	2.2	Б	1		

4 нче
укучылары
тел(татар
дәресеннән
тематик

№п/п	Бүлек №	Дәрес темасы	Сәг саны	Үткәрү вакыты	
				план	факт
	1 3 сыйныфта үткәннәрне кабатлау (5 сәг)				
1	1.1	Хуш,ямьле жәй! Исәнме, алтын көз! Саумы мәктәбебез!	1	3.09	
2	1.2.	Авазлар һәм хәрефләр	1	7.09	
3	1.3	Сузык һәм тартык авазлар	1	10.09	
4	1.4	Татар теленең үзенчәлекле авазлары. Басым	1	14.09	
5	1.5	Тамыр һәм кушымча.Фонетик анализ ясау	1	17.09	
2. Морфология (39 сәг)					
6	2.1	Исем турында төшенчә	1	21.09	
7	2.2	Ялгызлык һәм уртаклык исемнәр.	1	24.09	
8	2.3	Исемнәрнең килеш белән төрләнеше	1	28.09	

сыйныф
өчен туган
теле)
календарь-
план.

I-IV сыйныфларда язма эшләрне бәяләү.

Хатасыз яки бер тупас булмаган хата хата жиһәрелгән; дәрес һәм матур матур язылган эшкә “5”ле куела.

3 тән артык хата булмаса һәм ул пөхтә итеп язылса яки хатасыз, ләкин төзәтүләр белән бик үк пөхтә язылмаган эшкә “4” ле куела.

5 орфографик һәм 1 пунктуацион хаталы эшкә “3” ле куела.

Изложение һәм сочинениеләрне бәяләү

1.Эчтәлек дәрес һәм эзлекле итеп ачылса; жөмлөләр грамматик яктан дәрес төзелсә; хаталар булмаса яки 1 орфографик (1 жөмлө төзелешендә) хата жиһәрелсә, «5» ле куела.

1 Эчтәлек дәрес ачылып та, эзлеклелек сакланмаса яки пөхтә башкарылып, эзлеклелек булып та, сүз сайлауда һәм жөмлө төзүдә 2—3

хата булса, «4» ле куела.

2 Текстның яки рәсемнең төп эчтәлегә бирелеп тә, эзлеклелек сакланмаса; 4—6 орфографик, пунктуацион хата жибәрелсә; сүзләр кулланганда һәм жөмлөләр төзөгәндә, 4—5 төгәлсезлек китсә, «3» ле куела.

3 Эчтәлек дәрәс һәм эзлекле гчылмаса; 7—10 орфографик, пунктуацион хата жибәрелсә; сүзләр кулланганда, жөмлөләр төзөгәндә, 6—7 тупас хата китсә, «2» ле куела.

Хаталарны классификацияләү (тупас, тупас булмаган хаталар) милли мәктәпләр өчен эшләнган нормаларга туры килә.

Язма эшләрдәге сүзләр күләме

сыйныфлар	сүзлек диктанты	контроль диктант	изложени е	сочинени е
I	5-7	20-26	-	-
II	7-8	28-35	45-50	40-45
III	10-12	35-45	50-55	45-50
IV	12-16	45-50	60-70	50-55

Укучыларның телдән сөйләмен бәяләгәндә, аның фонетик, грамматик ягы белән беррәттән сәнгатьлелегә дә исәпкә алына. Телдән сорау формасында үткәрелә торган күнегүләр һәр дәрәстә алып барыла.

Тыңлап аңлау күнекмәләрен бәяләү:

- 1 «тулаем аңлады»;
- 2 «өлешчә аңлады»;
- 3 «аңламады».

Укучының монологик сөйләмен бәяләү

1. Тәкъдим ителгән тема (рәсем, ситуация) буенча хикәя төзи белсә; дәрәс интонация белән, тулы, эзлекле итеп, текстка бәя биреп, мөнәсәбәтән күрсәтеп сөйли алса, тупас булмаган пауза хаталары жибәрелсә дә, «5» ле куела.

- 1 нче сыйныфта бәйләнешле сөйләм — 6—8,
- 2 нче сыйныфта — 8—10,
- 3 нче сыйныфта — 10—12,
- 4 нче сыйныфта 12—14 жөмлә тәшкил итә.

2. Аерым паузалар, 1—2 сөйләм хатасы ясаһа; укытучы тарафыннан икәдән артык булмаган ачыклаучы сорау бирелсә, «4» ле куела.

3. Теманың төп эчтәлеген ачса; 4—6 сөйләм хатасы жибәрсә; укытучы тарафыннан икедән артык ачыклаучы сорау бирелсә яки укытучы

ярдәменнән башка сөйләмне башлый (тәмамлый) алмаса, «3»ле куела.

4. Сөйләмдә эзлеклелек сакланмаса; паузаларда төгәлсезлекләр китсә; 6 дан артык сөйләм хатасы һәм грамматик хата ясаса, «2» ле куела.

Диалогик сөйләмне бәяләү

1 Тиешле темпта дәрәҗә интонация белән сорау куйса; әңгәмәдәшенең сорауларына тулы җавап кайтарса, «5» ле куела.

2 Дәрәҗә сорау биреп, үзе дә әңгәмәдәшенең сорауына дәрәҗә җавап кайтарса, ләкин сөйләм вакытында укытучы ярдәменә мохтаж булса; 2—3 сөйләм хатасы жибәрсә, «4» ле куела.

3 Укытучы ярдәмендә генә сорау бирсә яки җавап кайтарса; сораулар биргәндә, сүзләр һәм грамматик формалар табуда төгәлсезлекләр жибәрсә яки өйрәнгән жөмлә калыпларының бер өлешен генә үзләштерсә; 4—5 сөйләм хатасы жибәрсә, «3» ле куела.

4 Әңгәмә вакытында зур авырлык белән генә сорау бирсә; сорауларга үз көче белән җавап бирә алмаса; 6 дан артык хата жибәрсә, «2» ле куела.